

Koulutuskeskus Filippiineille OAJ:n tuella

Nelisen vuotta sitten mangyanilapset kävivät koulua, jonka katto vuoti sateella niin, että vähäiset kirjat ja vihkot kastuivat. Vanhempien koulustarpeille ei ollut paikkaa.

Kesällä 1993 Filippiinit-seuran pari jäsentä kävi katsomassa kylään saatua uutta koulutuskeskusta. Alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen koulutuskeskus oli noussut turvallisempaan paikkaan, kauas kylästä. Edellisen käynnin jälkeen oli tapahtunut Filippiinien nykytilanteelle kovin tyypillistä: kylään oli tullut sotilaita, jotka ajoivat rauhallisen vähemmistökansan perinteisiltä viljelymailtaan syyttään heitä vallankumousarmeijan tukemisesta. Syytteellä ei ole perusteita, sillä mangyanien kulttuuriin ei kuulu edes puolustautuminen saati hyökkääminen aseain ketään vastaan.

Aikuiskoulutus alkuperäiskansan suojelua

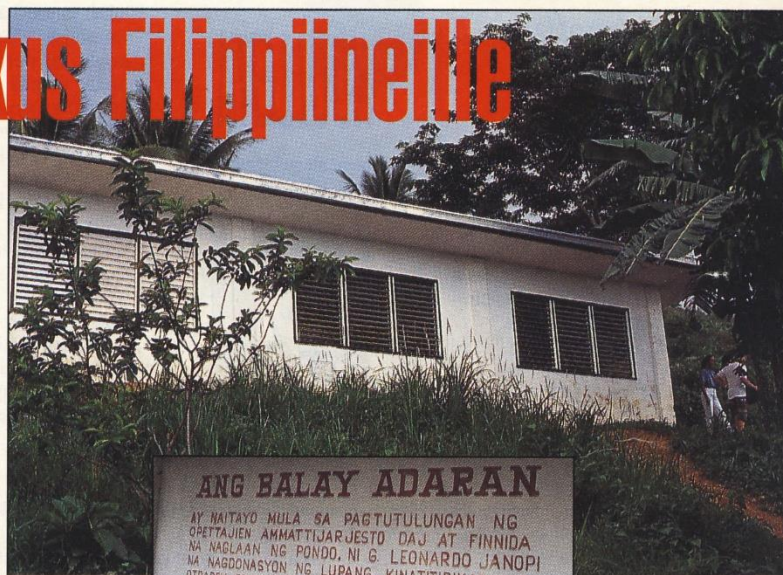
Hohtavan uusi tukeva training center seisoo rinteellä, jolta avautuvat palmujen ja banaanien yli loistavat näköalat merelle. Talon seinän teksti kertoo, että koulutuskeskuksen rakentamista on tukenut Opettajien Ammattijärjestö.

Haastateltavaksi kertyy ujo-na muutama utelias mies, lauha koira ja lapsia. Vain yksi vanha nainen on rohjennut joukkoon, muut ovat lasten kanssa kotona tai pellolla.

Puhemiehenä toimiva **Ka Eddie** kertoo kylässä asuvan noin 40 perhettä. Täsmällistä lukua vaikeuttaa mangyanien perinne liikkua paikasta toiseen viljelysten mukana.

–Kyläkoulussa on neljä alinta luokkaa. Vain jotkut jatkavat tagalogien kouluissa. Filippiineillä koulukielenä ovat

■ Koulutuskeskus kestää sateen ja tuulen. Filippiinien arkea ovat maanjäristykset, tulivuorenpurkaukset, taifuunit ja maanvyörymät.

TEKSTI JA KUVAT: RIITTA VARTTI

■ *Mangyanien alkuperäiskansa Mindoron saarella Filippiineillä iloitsen uudesta koulutuskeskuksestaan. Kyläläisten ylimmän toiveen toteuttivat suomalaisopettajat.*

tagalog ja englanti, joten omaa kieltään irayania lapsille ei opeteta. Mangyan-opettajia on vain yksi ja hänkin jo eläkkeellä.

Uusi keskus on lähinnä aikuiskoulutusta varten ja kovassa käytössä. Sinne tullaan laajalta alueelta Mindorin saarta, joten seminaarihuoneen viereen on rakennettu kaksi yöpymissalia kerroslavereineen. Opettajat, vapaaehtoisjärjestö Otradevin työntekijät, pyrkivät vahvistamaan alkuperäiskansan omatoimisuutta ja kykyä kohentaa itse elinolojaan.

Peruskursseilla opitaan yhteisön muodostamista, osuustoimintaa ja kylän yhteisten asioiden hoitamista. Pehedy-

tään myös maan lakeihin, jotta pystyttäisiin puolustamaan kansan oikeuksia perittyyn maahan ja elinkeinoihin. Tutustutaan uusiin viljelykasveihin ja hyötyeläimiin. Naiset opettelevat yrttien käyttöä ja sairaanhoidon alkeita. Miehet osallistuvat johtamistaidon ja muiden korkeamman tason asioiden kursseihin.

Nauraen miehet vakuuttavat: Naiset johtavat maanviljelyssä! Sen myös näkee. Naiset uurastavat pitkät päivät viljelyillä, kaatavat suurella viidakoveitsellä, bololla, puita ja pensaita, kaivavat istutuskoloja, kantavat selkäkopassa vuoririisiin, maissin ja erilaisten juurikkaiden taimet hengästyttävän ylös palstoille ja sadon alas kyliin. Mangyan-heimoa ei voi kutsua laiskaksi!

Mangyanit ovat hiljaisia kuin metsäsuomalaiset. Heistä on vaikea saada puhetta irti. Siksi on tärkeää oppia koulutuskeskuksessa, miten tulla toimeen ja puhutella muita ihmisiä, mm. viranomaisia.

Luonnon kanssa sovinnossa

Mangyanien on nykyisin parasta asettua aloilleen taistelukseen oikeudestaan esi-

siensä maahan. Rannikon valtaväestön, tagalogien, tapana on omia itselleen vuoren rinteiltä alueet, joilla kukaan ei näytä asuvan. Mangyanit ovat saaneet väistyä ylempäs vuorille sitä mukaa kun alatasangot ovat käyneet tagalogeille liian ahtaiksi.

Koulutuskeskuksen kursseilla pohditaan myös kestävä kehitystä. Vaaroista ollaan tietoisia.

Yhteydet kaupallistuvaan maailmaan tuovat uhkia: luopuvatko mangyanit luontoa säästävästä elintavoistaan ja aloittavat tehoviljelyn ja metsänhakuu? Kauanko kestää, että jokaisen on saatava tv ja samanlaista kioskiruokaa kuin tagalogeilla? Toistaiseksi nykyajasta muistuttavat vain T-paidat ja kaupan shortsit.

Optimismia herättää tieto, että Filippiineillä metsän ja luonnon suojeluun on alettu kiinnittää paljon huomiota. Magyanit voisivat vaikka järjestää muille kursseja, miten luonnon kanssa eletään sovinnossa. □

■ Lahjoittajien nimet seinässä.